

Yol Harcamalarına Katılım Payı Tahakkukunun İptal Edilip Edilemeyeceđi

---

Bu Karar, yol harcamalarına katılım payı tahakkukunun iptal edilmesine ilişkindir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU

(OMBUDSMANLIK)

SAYI : 6129

BAŞVURU NO : 2018/15380

KARAR TARİHİ : 11/03/2019

TAVSİYE KARARI

BAŞVURAN :

BAŞVURUYA KONU İDARE : Kestel Belediye Başkanlığı

BAŞVURUNUN KONUSU : Yol harcamalarına katılım payı tahakkukunun iptal edilmesi talebi hakkındadır.

BAŞVURU TARİHİ : 21/11/2018

I. ŞİKAYETÇİNİN İDDİA VE TALEPLERİ

1. Şikayetçi; "Bursa İli ... İlçesi ... Mahallesi 305 ada 1 parsel'de kayıtlı A blok 1 no'lu

taşınmazına ilişkin olarak, Kestel Belediyesi'nce 276,60 TL ve 625,88 TL olmak üzere 2 adet harcamalara katılım payı ihbarnamesi gönderildiğini, bahse konu yapım çalışmaları sırasında söz konusu taşınmazın maliki olmadığını, dolayısıyla mükellefin de kendisi olmadığını iddia ederek, tahakkuk işleminin iptal edilmesini" talep etmektedir.

II. İDARELERİN BAŞVURUYA İLİŞKİN AÇIKLAMALARI

2. Kurumumuz tarafından Kestel Belediye Başkanlığı'na, 20/12/2018 tarihinde bilgi-belge isteme yazısı yazılmıştır. Kestel Belediye Başkanlığı'ndan alınan 18/01/2019 tarihli cevabi yazının tetkikinden özetle; "Bahse konu yapım işinin geçici kabulünün 01/06/2017 tarihinde, kesin kabulünün ise 13/08/2018 tarihinde yapıldığını, daire başına katılım payı ödemelerinin hesaplanması maksadıyla, 2500 adet mülkiyete ait tespitlerin yapıldığını, sonrasında yollara harcanan asfalt tonajlarına göre maliyet hesabının çıkarıldığını, ilgili kanuna göre her daireye düşen meblağın ayrı ayrı hesaplandığını ve süreç içinde tek tek tebliğ edildiğini bu sebeple ihbarnamenin düzenlendiği tarihteki gayrimenkul sahiplerine tebliğ edildiğini" belirtmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının "Dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı" başlıklı 74 üncü Maddesi;

"Herkes, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkına sahiptir. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bağlı olarak kurulan Kamu Denetçiliği Kurumu idarenin işleyişiyle ilgili şikâyetleri inceler."

4. 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu'nun "Kurumun görevi" başlıklı 5 inci Maddesi;

"Kurum, idarenin işleyişi ile ilgili şikâyet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevlidir."

5. 29/5/1981 tarih ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun;

5.1. “Yol Harcamalarına Katılma Payı” başlıklı 86 ncı Maddesi; “Belediyelerce veya belediyelere bağlı müesseselerce aşağıdaki şekillerde inşa, tamir ve genişletilmeye tabi tutulan yolların iki tarafında bulunan veya başka bir yola çıkışı olmaması dolayısıyla bu yoldan yararlanan gayrimenkullerin sahiplerinden meclis kararı ile Yol Harcamalarına Katılma Payı alınabilir. a) Yeni yol açılması;

b) Mevcut yolların yüzde 40 nispetinde veya daha fazla genişletilmesi;

c) Kaldırımsız ve bakımsız bulunan yolların, kaldırım veya parke kaldırım haline getirilmesi veya asfalt yapılması, kaldırım veya şose halindeki yolların da parke, beton veya asfalta çevrilmesi;

d) Mevcut kaldırım veya parkelerin sökülüp yeniden düzenlenmesi,

Yolların kaldırımlar da dahil olmak üzere (15) metreden fazla genişliklerine düşen giderler, belediyelere ait olup harç payına konu teşkil etmez.

İki ve daha fazla yol kenarında bulunan gayrimenkuller için asıl cepheyi teşkil eden yoldan düşen pay tam, diğer yollara ait pay ise yarım olarak hesaplanır.”

5.2. “Tahakkuk Zamanı” başlıklı 91 inci Maddesi; “Harcamalara katılma paylarının tahakkuku, işler hangi ihale usulü ile yapılmış olursa olsun, hizmetin tamamlanarak halkın istifadesine sunulmuş olmasından sonra yapılır. Ancak, yapılacak yazılı tebliğ ile verilecek süre içinde ilgililerin harcamalara katılma paylarını peşin ödemeyi kabul etmeleri halinde, bu paylar, kabule ilişkin yazılı başvuru tarihinden itibaren bir ay içinde tahakkuk ettirilir.”

5.3. “Tahsil Şekli” başlıklı 93 üncü Maddesi; “Harcamalara katılma payları belediyelerce veya bunlara bağlı müesseselerce, 92 nci maddeye göre payların ilan ve tebliğ edildiği yılı takip eden yıldan itibaren iki yılda ve dört eşit taksitte, peşin ödemelerle tahakkuk tarihinden itibaren bir ay içinde tahsil olunur. Ancak, yukarıda yazılı ödeme sürelerini, ilgili belediyelerin teklifi üzerine, 5 yıla (peşin ödemelerde bir yıla) kadar uzatmaya ve buna göre taksit sürelerini tespit etmeye Bakanlar Kurulu yetkilidir. Bakanlar Kurulunca bu yetkinin kullanılması halinde, uzatılan ödeme süreleri için belediyeler, belediye meclislerinin kararı üzerine ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uyarınca alınan tecil faizi oranını aşmamak üzere faiz alabilirler.

Satış, hibe ve trampa gibi devir hallerinde ferağ sırasında o tarihe kadar ödenmemiş taksitler peşin olarak tahsil olunur.

Harcamalara katılma payına tabi gayrimenkullerin listesi belediyelerce ilgili tapu dairelerine bildirilir. Bu gayrimenkullerin satış, hibe ve trampaları halinde tapu dairesi payın tahsilini sağlamak üzere, belediyeyi haberdar eder ve pay ödenmedikçe intikal işlemi yapılmaz.”

6. 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun Harcamalara Katılma Payları İle İlgili Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin “Payın Tahakkuk Zamanı” başlıklı 7 nci Maddesi; “Yol Harcamalarına Katılma Payının tahakkuku, iş hangi ihale usulüne göre yapılmış olursa olsun, hizmetin tamamlanarak halkın istifadesine sunulmasından sonra yapılır.

Şu kadar ki, belediyenin çalışma programı uygulaması gereğince veya teknik zorunluluklar dolayısıyla kısım kısım inşa, tamir veya genişletme yapılması halinde, bitirilerek istifadeye açılmış olması şartı ile, katılma payının kısım kısım da tahakkuku mümkündür.

İşin bitirilerek hizmete açılmış olduğu geçici kabulünün yapılması ile belirlenir.”

IV. KAMU DENETÇİSİ HÜSEYİN YÜRÜK'ÜN KAMU BAŞDENETÇİSİNE ÖNERİSİ

7. Şikayetçinin iddiaları, idarenin konu ile ilgili açıklamaları, ilgili mevzuat ve tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirildiğinde; başvuru konusuna ilişkin “Tavsiye Karar Önerisi” Kamu Başdenetçisi'ne sunulmuştur.

V. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE A. Hukuka ve Hakkaniyete Uygunluk Yönünden Değerlendirme

8. Şikâyetçi özetle; “Taşınmazını satın almadan önce geçici kabulü yapılmış yapım işi ile ilgili olarak tarafına gönderilen ihbarnamenin muhatabı olmadığını iddia etmekte, tarafına çıkarılan tahakkuk işleminin iptalini” talep etmektedir.

9. Harcamalara katılma payı; belediyeler tarafından inşa, tamir ve genişletilmeye tabi tutulan yolların iki tarafında bulunan veya başka bir yola çıkışı olmaması dolayısıyla bu yoldan yararlanan gayrimenkullerin sahiplerinden meclis kararı ile alınan paydır. Harcamalara katılma payları, gayrimenkulün değerini arttırıcı nitelikte olduğu için, mükellefiyet harcamanın yapıldığı alana sınır gayrimenkullerle ilişkilendirilmektedir.

10. 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nda; yol harcamalarına katılma payının bu hizmetin yapıldığı yollardan faydalananlara tahakkuk ettirileceği, tahakkuk işleminin hizmetin tamamlanarak halkın istifadesine sunulmuş olmasından sonra yapılacağı, Belediye Gelirleri Kanunu'nun Harcamalara Katılma Payları İle İlgili Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Yönetmelikte ise; **yol harcamalarına katılma payının tahakkukunun, işin bitirilerek hizmete açılmış olduğu geçici kabulün yapılması ile belirleneceği** ifade edilmiştir.

11. Anayasa Mahkemesi'nin 18.10.2003 tarihli ve E.2003/67, K.2003/88 sayılı kararında: "Hukukun üstünlüğünün egemen olduğu bir devlette hukuk güvenliğinin sağlanması hukuk devleti ilkesinin yerine getirilmesi zorunlu koşullardandır. Bireyin insan olarak varlığının korunmasını amaçlayan hukuk devletinde vatandaşların hukuk güvenliğinin sağlanması zorunludur. Devlet açık ve belirgin hukuk kurallarını yürürlüğe koyarak bunları uyguladığı zaman hukuk güvenliği sağlanır." **belirtilmektedir.**

12. Danıştay 9. Daire Başkanlığının 30/04/1998 tarih ve E.1997/1627, K.1998/1668 sayılı kararında; "Olayda ise, yol harcamalarına katılma payı hesaplanmasına sebebiyet veren asfalt bordür ve tretuvar çalışmasının ... tarihinde halkın istifadesine sunulduğu, bu tarihteki gayrimenkulün sahibinin ... isimli şahıs olduğuna göre, **6 aylık bir süre geçtikten sonra gayrimenkulü satın alan davacı adına tahakkuk ettirilen payda isabet görülmediği gerekçesi ile kabul ederek yol harcamalarına katılma payını terkin eden ... Vergi Mahkemesinin ... tarih ve ... sayılı kararının;** hizmetin sürekli olduğu bu nedenle tahakkuk ettirilen payda isabetsizlik bulunmadığı iddiası ile bozulması isteminden ibarettir. Temyiz edilen ... Vergi Mahkemesinin ... tarih ve ... sayılı kararında, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 49. maddesinin 1. Fıkrasında sayılan bozma nedenlerinden hiçbirisinin bulunmadığı anlaşıldığından temyiz isteminin reddine, anılan Mahkeme kararının onanmasına karar verildi." **hükmüne yer verilmiştir.**

13. Danıştay 9. Daire Başkanlığının 30/11/2006 tarih ve E.2005/2712, K.2006/5081 sayılı kararında; "... Kanunun 91. maddesinde, **yol harcamalarına katılma payı tahakkukunun hizmetin tamamlanarak halkın istifadesine sunulmuş olmasından sonra yapılacağı hükme bağlandığından,** 14/11/1999 tarihinde bitirilen beton asfalt kaplama çalışmasına ilişkin harcamaların bu tarih itibarıyla yolların iki tarafında bulunan gayrimenkul sahiplerine paylaştırılması gerekmekte olup, mahkemece re'sen araştırma ilkesi uyarınca anılan 10 no'lu parselin 14/11/1999 tarihi itibarıyla tapuda kimin adına kayıtlı olduğunun tapu müdürlüğünden sorularak tespiti ve davacının taşınmazdaki hisse oranı dikkate alınarak davanın karara bağlanması

gerekirken yazılı gerekçe ile kabul edilmesinde yasal isabet görülmemiştir...” **hükmüne yer verilmiştir.**

14. Danıştay 9. Daire Başkanlığının kararlarında; **yol harcamalarına katılma payı tahakkukunun asfalt çalışmasının tamamlanarak halkın istifadesine sunulmuş olmasından sonra yapılacağına vurgulandığı, söz konusu tarihten sonra taşınmazı satın alan şahsa yapılan tahakkukun hukuka uygun olmadığına belirtildiği ayrıca asfalt çalışmasının halkın istifadesine sunulduğu tarihteki malikin tespit edilmesi gerektiği ifade edilmektedir.**

15. Dosyasında yapılan incelemeler neticesinde, söz konusu yapım işi ile ilgili geçici kabul itibar tarihinin 01/06/2017 olduğu, şikayetçinin gayrimenkulü 12/10/2017 tarihinde satın aldığı, dolayısıyla şikayetçinin yol harcamalarına katılım payı ödemesine ilişkin ihbarnamenin muhatabı olmadığı tespit edilmiştir.

16. İlgili mevzuat hükümleri ve Mahkeme Kararları birlikte değerlendirildiğinde, tahakkukun yapım işi tamamlanıp halkın istifadesine sunulması sırasında malik olanlara yapılması gerektiği anlaşılmaktadır. Bu kapsamda yapılan çalışmanın halkın istifadesine sunulma tarihinde tapuda malik olarak gözüken kişi yol harcamalarına katılma payının mükellefidir.

17. Ayrıca Belediye Gelirleri Kanunu’nda; harcamalara katılma payına tabi gayrimenkullerin listesinin belediyelerce ilgili tapu dairelerine bildirileceği, söz konusu gayrimenkullerin satış, hibe ve trampaları halinde tapu dairesinin payın tahsilini sağlamak üzere belediyeyi haberdar edeceği ve pay ödenmedikçe intikal işleminin yapılmayacağı ifade edilmektedir. Bu çerçevede belediyelerin bu tip mağduriyetlere neden olmamak adına işin bitirilerek hizmete açılması sonrasında gecikmeksizin tapu müdürlüklerine mükellef gayrimenkullerin listesini göndermesi gerekmektedir. Dolayısıyla katılım payına ilişkin tahakkukun, yapım işinin tamamlandığı tarihteki gayrimenkul sahiplerine paylaşılması gerekmekte olup, bu tarihte bahse konu gayrimenkulün tapuda kimin adına kayıtlı olduğunun tespit edilmesi gerekmektedir.

18. Kişilere hukuk güvenliğinin sağlanması, Anayasa’nın 2 nci Maddesi’nde belirtilen hukuk devletinin ön koşullarındandır. Hukuk devleti, hukuk normlarının **öngörülebilir** olmasını, bireylerin tüm eylem ve işlemlerinde devlete güven duyabilmesini, devletin de yasal düzenlemelerinde bu güven duygusunu zedeleyici yöntemlerden kaçınmasını gerektirir. Hukuk güvenliğinin sağlanması, bu doğrultuda yasaların geleceğe yönelik öngörülebilir belirlemeler yapılabilmesine imkan verecek kurallar içermesini gerekli kılar. Geriye dönük düzenlemelerle kişilerin haklarının, hukuki istikrar ve güvenlik ilkesi

gözetilmeden kısıtlanması hukuk devleti ilkesiyle bağdaşmaz.

19. Anayasa Mahkemesi'nin 18.10.2003 tarihli ve E.2003/67, K.2003/88 sayılı kararında: "Hukukun üstünlüğünün egemen olduğu bir devlette hukuk güvenliğinin sağlanması hukuk devleti ilkesinin yerine getirilmesi zorunlu koşullardandır. Bireyin insan olarak varlığının korunmasını amaçlayan hukuk devletinde vatandaşların hukuk güvenliğinin sağlanması zorunludur. Devlet açık ve belirgin hukuk kurallarını yürürlüğe koyarak bunları uyguladığı zaman hukuk güvenliği sağlanır." **belirtilmektedir.**

20. Öte yandan, hukuk devletinin hukuk güvenliği ilkesi belirliliği de gerektirir. **Belirtilik ilkesi**, yükümlülüğün hem kişiler hem de idare yönünden belli ve kesin olmasını, yasa kuralının, ilgili kişilerin mevcut şartlar altında belirli bir işlemin ne tür sonuçlar doğurabileceğini makul bir düzeyde öngörmelerini mümkün kılacak şekilde düzenlenmesini gerekli kılar.

21. Dolayısıyla, yolun yapıldığı tarihte tapuda malik olarak gözüken kişi yerine taşınmazı daha sonra satın alan kişi adına tahakkuk işlemi yapılmasının **hukuk güvenliği** ilkesine de aykırı olacağı düşünülmektedir.

22. Başvuranın iddiaları, idarenin konuyla ilgili açıklamaları, ilgili mevzuat, yargı kararları ve tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirildiğinde; şikâyetçiye tahakkuk ettirilen yol harcamalarına katılma payının, önceki malik adına tahakkuk ettirilmesi gerekirken idare tarafından sonraki malike yapıldığı, bu sebeple ilgili idare tarafından gerçekleştirilen tahakkuk işleminin hukuka ve hakkaniyete uygun olmadığı tespit edilmiştir.

B. İyi Yönetim İlkeleri Yönünden Değerlendirme

23. İyi yönetim ilkelerine, 28/03/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin "İyi yönetim ilkeleri" başlıklı 6 ncı maddesinde yer verilmiştir. Başvuranın, şikâyet dilekçesine **idare tarafından verilen cevapta, hangi sürede hangi mercilere başvurabileceği bilgisinin verilmediği görülmüş olup**, ilgili idarenin "**karara karşı başvuru yollarının gösterilmesi**" ilkesine uymadığı tespit edilmiştir. Adı geçen idarenin bundan sonra bahse konu ilkelere uygun davranması önerilmektedir.

VI. HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĞÜNE İLİŞKİN AÇIKLAMA

24. 14/06/2012 tarih ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 17'nci maddesinin sekizinci fıkrasına göre Kamu Denetçiliği Kurumuna, dava açma süresi içinde

yapılan başvuru, işlemeye başlamış olan dava açma süresini durdurmakta olup, anılan Kanunun "Dava açma süresinin yeniden işlemeye başlaması" başlıklı 21'inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, ilgili idarece tavsiye kararı üzerine 30 gün içerisinde herhangi bir işlem tesis edilmez veya eylemde bulunulmaz ise (varsa) dava açma süresinden kalan süre işlemeye devam edecek olup, Bursa Vergi Mahkemesinde yargı yolu açıktır.

VII.KARAR

Açıklanan gerekçeler ve dosya kapsamına göre **BAŞVURUNUN KABULÜNE;**

Şikayetçi adına tahakkuk ettirilen yol harcamalarına katılma payının iptal edilmesi hususunda **KESTEL BELEDİYE BAŞKANLIĞINA TAVSİYEDE BULUNULMASINA,**

6328 sayılı Kanunun 20 nci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, ilgili idarelerce bu karar üzerine tesis edilecek işlemlerin otuz gün içinde Kurumumuza bildirilmesinin zorunlu olduğuna,

Kararın ŞİKÂYETÇİ ile KESTEL BELEDİYE BAŞKANLIĞINA tebliğine;

Türkiye Cumhuriyeti Kamu Başdenetçisi'nce karar verildi.

Şeref MALKOÇ

Kamu Başdenetçisi

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA